
Bizkaia

Arrazola (Atxondo): atséra, atrás
Arrieta: átsera, átseś
Bakio: átsersetanta
Bermeo: átsera
Berriz: *átsersetuts
Bolibar: átserá, átsera átse'a
Busturia: atséra, íso (?)
Dima: atrás, atsératu
Elantxobe: atséra
Elorrio: atséra, atsératwai (mark.)
Errigoiti: atrás
Etxebarri:
Etxebarria: atséra, atrás, atséra atrás
Gamiz-Fika: átseatú
Getxo: atrás
Gizaburuaga: atséra
Ibarruri (Muxika): átsera
Kortezubi: átsera
Larrabetzu: átraś
Laukiz: sóś atserantsa, íso
Leioa: átseraśtoa
Lekeitio: tíra, atséruts
Lemoa: atsératu
Lemoiz: átsera
Mañaria: átsera
Mendata: atrás, átseratu
Mungia: átsera, atrás
Ondarroa: átsera
Orozko: atséra
Otxandio: só atséra
Sondika: átseratu
Zaratamo:
Zeanuri: *atrás
Zeberio: átsera, *atrás
Zollo (Arrankudiaga): atsératu
Zornotza:

Araba

Aramaio: atséra

Gipuzkoa

Aia: atséa atséa
Amezketa: atséa
Andoain: 'soátseá
Araotz (Oñati): atséra
Arrasate: atséra

Arroa (Zestoa): átsea

Asteasu: atséa
Ataun: atrás
Azkoitia: atrás atséa
Azpeitia:
Beasain: atrás, átsea
Beizama: atrás, atséa
Bergara: átsea
Deba: atséa
Donostia: átsea
Eibar: atséra
Elduain: atséa, atrás
Elgoibar: átsea, *atrás
Errezil:
Ezkio-Itsaso: átsea
Getaria: atrás, 'so: atséa
Hernani: atséa, tséa x^n
Hondarribia: atrás
Ikaztegieta: atséa
Lasarte-Oria: átseá
Legazpi: átsera, ésti
Leintz Gatzaga:
Mendaro:
Oiartzun: *atrás
Oñati: átsera
Orexu: atrás
Orio: átsea
Pasaia: atrás, átsea
Tolosa: átseá
Urretxu: atséa
Zegama: atráś, atséa

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: atrás,
gíbla
Alkotz: atrás
Aniz: átraś
Arbizu: atséra
Beruete: átsea
Donamaria: atrás, biélat
Dorrao / Torrano: atrás
Erratzu: ájlgiló:, atrás, aþíl gíbelo
Etxalar: atráś
Etxaleku: átseá, átserá
Etxarri (Larraun): átseá
Eugi: giþelat
Ezkurra: átserá
Gaintza: atrás atrás

Goizueta: átseká

Igoa:
Jaurrieta: atrás, gíþlaðí
Leitzu: atseá, atrás
Lekaroz: gíþelat
Luzaide / Valcarlos: aře, yiíleat
Mezkritz:
Oderitz:
Suarbe: atséra
Sunbillu: atrás
Urdiain:
Zilbeti: atrás
Zugarramurdi: giþela

Lapurdi

Ahetze: aRé, aRí, aré, aří
Arrangoitze: aRé
Azkaine: giþelat, én aRíeR
Bardoze:
Beskoitze: áRe
Donibane Lohizune: aRé
Hazparne: áRe
Hendaia: só:
Itsasu:
Makea: aří
Mugerre: gielka, *aře
Sara:
Senpere: aRéyiela
Urketa: giþelat háuyi, *áRe
Uztaritze: laó

Nafarroa Beherea

Aldude: áre
Arboti: aRé:
Armendarizte: axé
Arnegi: aře
Arrueta:
Baigorri: atraś, aRe
Bastida: ÁRjeRœ
Behorlegi: aře
Bidarrai: aře aðí
Ezterenzubi: aře
Gamarte: aře
Garrüze:
Irisarri: áRe
Izturitze:
Jutsi: aři
Landibarre: aře:

Larzabale: ařeka (?)

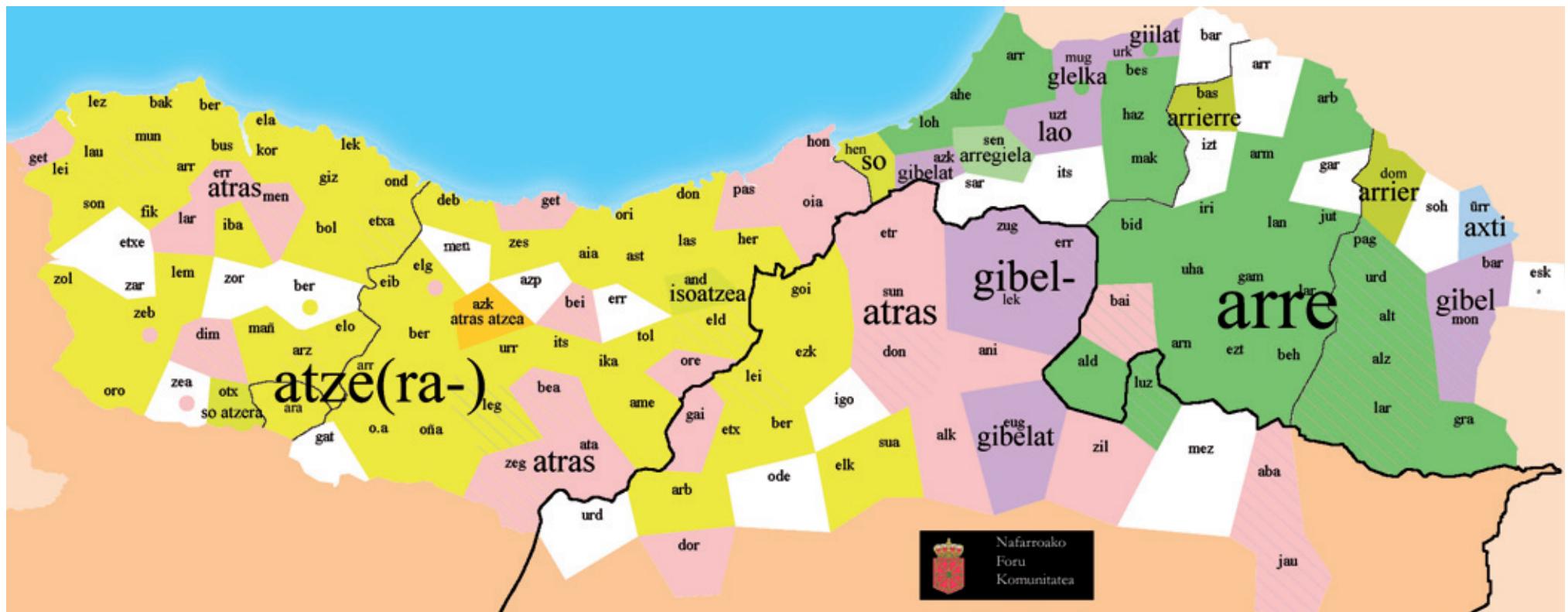
Uharte Garazi: aří

Zuberoa

Altzai: aře áði, ūkýla
Altzürükü: áre, gíþel
Barkoxe: gíþel
Domintxaine: aRjéR
Eskiula: [ez da galdetu]
Larraine: áre, erekýla, gíþel
Montori: gíþel, á:sti
Pagola: áre, gíþel
Santa Grazi: áre
Sohüta:
Urdiñarbe: áre, gíþel
Ürrüstoi: á:sti

721. Mapa: ¡atrás! / en arrière! / back!

GALDERA: 25250; ALG: 399

atze(ra-)
arre
arrierr
gibel(-)
atras
axti
errekuila
atras atzea
arregiela
esti
(i)so atzera

- Galdera honek zerikusia du 24680-arekin eta harekin batean ikustea komeni da.
 - Astoari eta zaldiari ez zaiela “atzena” esaten dio leku askok. Hona adibide batzuk: *Atzena yoateko estau enteditan astoak. Astoa terkoa da. Astoa atzerantza kortan esin lei sartu* (Zeanuri). Asturik esin leike atzena ekarri! Astue baño temosoaurik estau munduen! (Arrasate). Éztu izénik orrék, éztu tñ eitén da! (Azpeitia). Astoa gibelka difizil da, bea uzu burutik artú ta itzuli (Itsasu). Behier “arre”; zaldia eztuzu usu giilkia joanazten (Bardozze). Antzeko oharrak bildu dira Etxebarri, Zaratzamoa, Zornotza, Mendaro, Kortezubi, Luzaide eta Izturitzen.

Busturia: iso erantzuna zalantzazkoa da; 25260-an ere eman du.
Gatzaga: Aurrekaldien eskue jaso eskero esan barik faten da atzéraka.
Elduain: atras beti erabili dute zaldiekin; behiek ez dute erabiltzen.
Pasaia: “Atzena” re bai, atzena re, miño geyo “atzena”!
Oiartzun: Zaldiyai beti “atzena”; beyai ez, “atzena”.
Igoa: (ez dute hitz berezirik) Átzena báyoaten baitá.
Oderitz: ez dela ezer esaten dio leku askok.
Bastida: arrierr, gaskoiz eta euskaraz erabiltzen dute.